PERSBERICHT - 5/2/2025

Congres ‘Spelen in een veranderende maatschappij: speelplein- en andere vakantiewerkingen op een kruispunt’ op 7/2/2025

Op 7 februari 2025 komen 200 speelpleinverantwoordelijken, jeugdwerkers en schepenen samen in Gent voor het 5-jaarlijkse congres van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk. De koepelorganisatie van de speelpleinwerkingen buigt zich op het congres over de maatschappelijke tendensen die impact hebben op speelplein- en andere vakantiewerkingen, op jongeren en animatorenploegen en tot slot op de spelende kinderen op die werkingen.

"Spelen in een veranderende maatschappij: speelplein- en andere vakantiewerkingen op een kruispunt". Vanuit dat vertrekpunt organiseert de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS vzw) op 7 februari een congres in New Zebra in Gent. Zo’n 200 ingeschrevenen komen die dag mee nadenken, uitwisselen en bijleren over hoe om te gaan met de tendensen die impact hebben op hun werking en de sector in zijn geheel.

“Ons congres gaat over wat er speelt in de maatschappij, wie er speelt, en hoe die zaken op elkaar inspelen.”

- **Tine Bergiers,** Verantwoordelijke Beleid

Elk jaar bezoeken de medewerkers van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk 350 speelpleinwerkingen in volle vakantietijd. Zo houden ze de vinger aan de pols in de sector. Tijdens het 5-jaarlijks congres staan ze samen stil bij de uitdagingen en kansen voor de sector. Daarnaast kijken ze samen naar de toekomst: hoe blijven we inzetten op meer en betere speelkansen voor kinderen en groeikansen voor jongeren?

Het congres is opgebouwd rond 5 thema’s. In de voormiddag focussen de verschillende sessies op de inhoud achter die thema’s. In de namiddag gaan de deelnemers praktisch aan de slag met de onderwerpen. Alle sessies worden gegeven door mensen uit de sector: VDS-medewerkers, speelpleinverantwoordelijken en andere experts zorgen samen voor het uitgebreide aanbod.

Ontdek de 5 hoofdthema’s

Speelpleinwerk: Jeugd(welzijns)werk?

Een eerste thema dat speelt in de sector is de groeiende maatschappelijke kwetsbaarheid op de werkingen. Speelpleinwerk is vandaag een van de meest toegankelijke vormen van jeugdwerk en jeugdwerkaanbod. Speelpleinwerk bereikt een heel diverse groep aan kinderen en jongeren. Die diversiteit brengt diverse profielen, achtergronden en thuissituaties met zich mee. Een heerlijke mengelmoes van verhalen, maar eentje met gewicht.

“Kinderen en jongeren met een stevige rugzak zijn niet nieuw binnen speelpleinwerk, maar problematieken werden doorheen de jaren wel zwaarder”, vertelt Bert Breugelmans, Coördinator Dienstverlening Vlaamse Dienst Speelpleinwerk.

“Kinderen en jongeren met een stevige rugzak zijn niet nieuw binnen speelpleinwerk, maar de problematieken werden doorheen de jaren wel zwaarder.”

- **Bert Breugelmans,** Coördinator Dienstverlening

Een dag speelplein kost over het algemeen minder dan een sportweek, themakamp of uitstap. Toch schreef in 2021 al 11,8% van de kinderen in met een sociaal kortingstarief. Vermoedelijk ligt dat cijfer na de corona- en financiële crisis nog hoger. Op de cursussen animator van de VDS doet 7% van de jongeren beroep op het kortingstarief omdat het inschrijvingsgeld anders een drempel vormt. Jaar na jaar stijgt dat percentage.

Hoe gaan we om met de groeiende maatschappelijke kwetsbaarheid van kinderen en jongeren op de lokale werkingen?

Veranderend engagement van jongeren

Een tweede deel van het aanbod focust zich op het veranderend engagement van jongeren. Een speelplein- of andere vakantiewerking draaiende houden, met voldoende jongeren die een engagement opnemen; het is niet meer vanzelfsprekend. De zoektocht naar voldoende animatoren is niet nieuw, het engagement van jongeren is wél veranderd.

“Jongeren wisselen een deel van hun engagement in voor betaald vakantiewerk. Dat doen ze niet alleen om op reis te gaan of naar festivals, maar ook steeds meer om hun studies te betalen of thuis bij te passen.”

- **Bert Breugelmans,** Coördinator Dienstverlening

“Jongeren engageren zich niet noodzakelijk minder jaren op een speelplein, maar wel minder weken per jaar. De reden daarachter is niet eenduidig, maar er zijn wel enkele tendensen die daarop inspelen. Zo vereisen opleidingen steeds meer permanente evaluatie, wat minder ruimte overlaat voor (vrijwillig) engagement. Daarnaast wisselen steeds meer jongeren een deel van hun engagement in voor betaald vakantiewerk. Dat doen ze niet alleen om op reis te gaan of naar festivals, maar ook steeds meer om hun studies te betalen of thuis bij te passen”, aldus Bert Breugelmans.

Bijgevolg zijn er meer animatoren nodig dan vroeger om alle weken gevuld te krijgen en missen ploegen soms ervaring en continuïteit. Vooral engagementen tijdens het jaar raken minder snel gevuld dan vroeger.

Speelpleinwerk: jeugdwerk of opvang?

Een derde deel van het aanbod focust zich op de opvangfunctie van speelpleinwerkingen. Speelpleinwerk is geen opvang, maar jeugdwerk. Speelpleinwerkingen vervullen echter wél een opvangfunctie voor veel ouders. Maar waar begint de verantwoordelijkheid van een speelpleinwerking in de opvangnood van ouders en waar eindigt die?

“Zo vragen ouders bijvoorbeeld om kinderen op te vangen die niet zindelijk zijn, of wensen ze hun kind op elk mogelijk moment van de dag te kunnen halen en brengen. Zaken die mogelijk zijn bij een kinderopvang, maar die een speelpleinwerking niet altijd kan bieden.”

- **Tine Bergiers,** Verantwoordelijke Beleid

“Zo vragen ouders bijvoorbeeld om kinderen op te vangen die niet zindelijk zijn, of wensen ze hun kind op elk mogelijk moment van de dag te kunnen halen en brengen. Zaken die mogelijk zijn bij een kinderopvang, maar die een speelpleinwerking niet altijd kan bieden, en niet geacht zou moeten worden te kunnen bieden”, aldus Tine Bergiers.

Uiteraard zijn heel wat werkingen zich bewust van de rol die ze spelen in het opvangaanbod. Veel werkingen organiseren dan ook voor- of naopvang om aan die vraag tegemoet te komen. Maar kan een werking nog voor en door jongeren zijn, als er externe verwachtingen zijn die boven de taak van het jeugdwerk liggen? Waar ligt het evenwicht?

Regulitis in het jeugdwerk

Het vierde onderwerp is de professionalisering en stijgende verwachtingen naar speelpleinwerkingen. Speelpleinwerk is jeugdwerk. Dat lijkt de logica zelve. Maar is dat nog steeds zo?

Verantwoordelijke Beleid, Tine Bergiers, vertelt: “De afgelopen 5 jaar veranderden de regels rond fiscale attesten, attest goed gedrag en zeden, toedienen van medicatie, verplichte elektronische betaalmiddelen…

Die komen er boven op alle administratie die er al was: GDPR-wetgeving, medische fiches, verzekeringen, in- en uitschrijfsystemen… Hoe blijft speelpleinwerk jeugdwerk als er steeds meer professionalisering en administratieve lasten aan vasthangen?”

“De afgelopen 5 jaar veranderden de regels rond fiscale attesten, attest goed gedrag en zeden, toedienen van medicatie, verplichte elektronische betaalmiddelen… Die komen er boven op alle administratie die er al was.”

- **Tine Bergiers,** Verantwoordelijke Beleid

Particuliere werkingen onder druk

Tot slot duikt het aanbod in de uitdagingen die er zijn voor particuliere werkingen. Hierbij is de gemeente geen organisator, maar zijn het jongeren die de werkingen van A tot Z helemaal zelf in handen nemen. Zo’n 30% van de speelpleinwerkingen zijn particuliere werkingen.

Zulke werkingen hebben het moeilijk. Regulitis, veranderende engagementen, maatschappelijke kwetsbaarheid… Alles wat impact heeft op speelpleinwerk, voelen deze particuliere werkingen des te harder. Hoe zorgen we ervoor dat ze kunnen blijven bestaan?

Aan de slag met de thema’s

Bovenstaande thema’s zullen uitgebreid aan bod komen op het congres van 7 februari. Daarnaast kregen ze ook een plaats in het memorandum van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerkingen richting lokale besturen en geven ze richting aan de komende beleidsperiode van de organisatie.

---------- Einde persbericht----------

Verantwoordelijke pers
Luna Nys
luna@speelplein.net
+32471738920

Kom je graag langs voor een reportage of heb je vragen?
Laat het ons weten!

De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) is al 50 jaar expert in het organiseren van een speelaanbod in vakantietijd. Elke vakantiewerking kan bij ons terecht voor vorming en ondersteuning over alle aspecten van een werking. Onze kennis en expertise zijn gebouwd op onze jarenlange dienstverlening als koepel voor het speelpleinwerk in Vlaanderen en Brussel. www.speelplein.net/overons

Speelpleinwerk is een unieke jeugdwerkvorm in de vakantie(s) van kinderen en jongeren. Spelen om te spelen staat centraal voor kleuters, lagere schoolkinderen en/of tieners. Jongeren krijgen er kansen om te groeien, voeren het speelaanbod uit en worden betrokken bij de aanpak en invulling ervan. Speelpleinwerk heeft een sterk lokaal karakter en wordt gekenmerkt door een hoge graad van toegankelijkheid. Anno 2025 zijn er 608 speelpleinwerkingen in Vlaanderen en Brussel. De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk is zelf geen organisator van lokale speelpleinwerkingen, maar ondersteunt speelinitiatieven proactief. 85% van alle speelpleinwerkingen is lid van onze organisatie. www.speelplein.net/overspeelpleinwerk